

۱۳۵- پاسخ درست پرسش‌های زیر به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

- الف) کدام گزاره دربارهٔ سلسلهٔ گوپتا در هند باستان صحیح است؟
 ب) آریایی‌ها از کدام سمت وارد هند شدند و تا کدام نواحی پیشروی کردند؟
 پ) کدام مورد بیانگر دانش فعلی مورخان و باستان‌شناسان از اوضاع سیاسی، اجتماعی و فرهنگی تمدن سند است؟
 ت) کدام مورد بیانگر رویدادی است که هم‌زمان با ورود آریایی‌ها به هند در حدود ۱۵۰۰ ق.م. رخ داده است؟
- (۱) توسط یکی از فرماندهان هندی به نام چندرا گوپتا بنیان گذاشته شد. - از شمال شرق وارد هند شدند و تا نواحی مرکزی نفوذ کردند. - در سطح پایینی قرار دارد و افزایش آن تقریباً ناممکن است. - آیین بودایی رواج پیدا کرده بود.
 (۲) این سلسله در دورهٔ فرمانروایی آشوکا به اوج قدرت رسید. - از شمال شرق وارد هند شدند و تا نواحی جنوبی نفوذ کردند. - در سطح بالایی قرار دارد و افزایش آن امکان‌پذیر نیست. - آیین برهمنی در هند پدید آمده بود.
 (۳) با شورش علیه یونانیان و پس از مرگ اسکندر مقدونی بر سر کار آمد. - از شمال غرب وارد هند شدند و تا نواحی جنوبی نفوذ کردند. - در سطح بالایی قرار دارد و افزایش آن امکان‌پذیر است. - دوران زندگی دراویدی‌ها به پایان رسیده بود.
 (۴) پس از سلسلهٔ موریای بر سر کار آمد و چندین قرن بر هند فرمان راند. - از شمال غرب وارد هند شدند و تا نواحی مرکزی نفوذ کردند. - در سطح پایینی قرار دارد، اما می‌تواند به آن افزوده شود. - تمدن سند رو به انحطاط نهاده بود.

۱۳۶- پاسخ درست پرسش‌های زیر به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

- الف) کدام مورد دربارهٔ چهار حقیقت عالی بودا درست نیست؟
 ب) هم‌زمان با تمدن سند، کدام رویداد مهم در تمدن بشری رخ داده است؟
 پ) کدام مورد دربارهٔ «وداها» درست است؟
 ت) کدام مورد جزء اقدامات شی هوانگ تی نیست؟
- (۱) سرچشمهٔ درد و رنج، آرزو و خواستن است. - استفاده از نقاشی برای انتقال اندیشه و احساسات - مهم‌ترین اثر برجامانده دربارهٔ عقاید مردم تمدن سند است. - یکسان کردن مقیاس وزن‌ها و عیار سکه‌ها به منظور رونق تجارت
 (۲) زندگی سراسر رنج و درد بی‌پایان است. - انقلاب کشاورزی و اهلی کردن جانوران - «وداها» به کهن‌ترین بخش «ریگ ودا» گفته می‌شود. - نوسازی تشکیلات اداری و مالیاتی
 (۳) از هفت راه مقدس می‌توان به نیروانا رسید. - اختراع خط و گسترش تمدن بشری - سروده‌هایی است که در ستایش خدایان و آفرینش است. - ساخت شبکهٔ گسترده‌ای از جاده‌ها و گشایش جادهٔ ابریشم
 (۴) تنها در صورت رسیدن به نیروانا، می‌توان بر آرزو و خواستن غلبه کرد. - ابداع چرخ سفالگری - آداب و مناسک دشواری بر پیروان خود تحمیل می‌کرد. - تکمیل دیوار بزرگ چین

۱۳۷- کدام گزینه اطلاعات درستی دربارهٔ دراویدی‌ها ارائه می‌دهد؟

- الف) قومی تیره‌پوست که ساکن بخش‌هایی از هند بودند.
 ب) در بخش‌های مرکزی و غربی هند ساکن بودند.
 پ) بزرگ‌ترین رقیب آریایی‌های مهاجر به هند بودند و بر سر تسلط بر نواحی استوایی شمال هند قرن‌ها جنگیدند.
 ت) مناطقی که در آن سکونت داشتند، مستقل از نواحی تحت سلطهٔ آریایی‌ها در هند بود.
- (۱) الف - ب (۲) ب - پ (۳) الف - ت (۴) ب - ت

۱۳۸- در کدام گزینه مقایسهٔ درستی میان چین و سایر تمدن‌ها صورت گرفته است؟

- (۱) برخلاف سومر که نظام دولت - شهری داشت، چین از نظر سیاسی و جغرافیایی از آغاز متحد و یکپارچه بود.
 (۲) چین نسبت به سایر تمدن‌های نخستین، کم‌تر تحت تأثیر نفوذ خارجی بوده است.
 (۳) برخلاف تمدن بین‌النهرین، تولید مازاد بر نیاز محصولات کشاورزی و دامی زمینهٔ پیدایش نخستین شهرها در چین نبود.
 (۴) همانند تمدن سند، دربارهٔ اوضاع سیاسی، فرهنگی و اجتماعی‌اش اطلاعاتی در دست نیست.

۱۳۹- موارد کدام گزینه مقایسهٔ درستی از تمدن درهٔ سند با تمدن بین‌النهرین و تمدن کهن مصر ارائه می‌دهد؟

- الف) تمدن درهٔ سند همانند تمدن مصر باستان و تمدن بین‌النهرین در کنار رود شکل گرفته است.
 ب) تمدن درهٔ سند همانند تمدن مصر باستان بر کشاورزی متکی بوده است.
 پ) تمدن درهٔ سند پیش از تمدن سومر در بین‌النهرین حدود ۵ هزار سال پیش شکل گرفته است.
 ت) تمدن درهٔ سند برخلاف تمدن بین‌النهرین با سایر تمدن‌ها تبادل فرهنگی نداشته است.
- (۱) الف - ب (۲) الف - ت (۳) ب - پ (۴) پ - ت

۱۴۰- کدام گزینه توصیف درستی دربارهٔ «ریگ ودا» ارائه می‌دهد؟

- (۱) جدیدترین بخش وداهاست که به زبان سانسکریت، زبان اقوام دراویدی ساکن هند سروده شده است.
 (۲) کهن‌ترین بخش وداهاست که به زبان سانسکریت، زبان مهاجران آریایی هند سروده شده است.
 (۳) کهن‌ترین بخش وداهاست که به زبان سانسکریت، زبان اقوام دراویدی ساکن هند سروده شده است.
 (۴) جدیدترین بخش وداهاست که به زبان سانسکریت، زبان مهاجران آریایی هند سروده شده است.

(ترکیبی با درس‌های ۱، ۳ و ۴ دهم)

۱۴۱- کدام یک از وقایع زیر در اوایل قرن بیستم رخ داده است؟

- ۱) پیشرفت‌های فکری و علمی که در اروپا رخ داد و باعث پدیدآمدن شیوه نوین تاریخ‌نگاری شد.
- ۲) حفاری کشاورزان چینی که منجر به کشف آرامگاه شی هوانگ تی شد.
- ۳) رویدادهایی که منجر به انقلاب صنعتی شد.
- ۴) کاوش‌های باستان‌شناسی که نشان‌دهنده وجود تمدنی پیشرفته در کنار رود سند است.

۱۴۲- کدام گزینه به ارتباطات خارجی چینیان باستان به درستی اشاره می‌کند؟

- ۱) چینیان زمانی با هند و ایران ارتباط برقرار کردند که فرهنگ و هنر آنان ویژگی‌های خاص خود را پیدا کرده بود.
- ۲) فرهنگ و هنر چینیان به‌هیچ‌وجه تحت تأثیر و نفوذ خارجی نبوده است و دارای فرهنگی یکدست بودند.
- ۳) چینیان از آن ابتدا با هند و ایران ارتباط برقرار کردند و ویژگی‌های فرهنگی و هنری آنان را پذیرفتند.
- ۴) چینی‌ها چندین هزار سال بدون ارتباط خارجی فرهنگ خود را توسعه دادند، ولی پس از ارتباط با ایران و هند فرهنگ و هنر آنان شکوفا شد.

۱۴۳- هر یک از رویدادهای زیر در زمان کدام سلسله در چین رخ داده است؟

الف) گشایش جاده ابریشم	ب) تکمیل دیوار بزرگ چین
پ) رواج مجدد آیین کنفوسیوس	ت) پایان‌دادن به تفرقه سیاسی چین
۱) «الف» و «ب» ← سلسله چهاین، «پ» و «ت» ← سلسله هان	۲) «الف» و «ب» ← سلسله هان، «پ» و «ت» ← سلسله چهاین
۳) «الف» و «پ» ← سلسله هان، «ب» و «ت» ← سلسله چهاین	۴) «الف» و «پ» ← سلسله چهاین، «ب» و «ت» ← سلسله هان

۱۴۴- کدام گزینه مطابق با عبارت زیر تنظیم شده است؟

«فرمانروایان چین برای جلوگیری از هجوم اقوام صحراگرد، دیوار چین را به طول ۲۴۰۰ کیلومتر به عنوان مرز این سرزمین ساختند.»

- ۱) جلگه‌ها و دشت‌های پیرامون برمه و تایلند موجب هجوم و نفوذ خارجی اقوام صحراگرد به چین می‌شد.
- ۲) دره پهناور رود هوانگ‌هو در شمال، چین را در معرض یورش اقوام بیابانگرد قرار می‌داد.
- ۳) فاتحان و کشورگشایان بزرگ آن زمان از طریق هند مکرراً به چین حمله می‌کردند.
- ۴) چین همواره با یورش‌های پیاپی اقوام کوچ‌رو در مرزهای این سرزمین و آسیای مرکزی مواجه بود.

(آزمون‌های آزمایشی فیلی سبز)

۱۴۵- کدام گزینه مقایسه درستی از آیین بودا و عقاید کنفوسیوس ارائه داده است؟

- ۱) کنفوسیوس بیش از هر چیز به رفتار اخلاقی توجه داشت، ولی مناسک طاق‌فرسای بودا به تعالی روح توجه می‌کرد.
 - ۲) آیین بودا تنها در هندوستان رواج یافت و افکار و عقاید کنفوسیوس در چین گسترش یافت.
 - ۳) کنفوسیوس اصول و آیینی برای اداره جامعه و حکومت ارائه داد و بودا از راه‌های رسیدن به نیروانا سخن گفته بود.
 - ۴) آیین بودا در برابر باورهای کیش برهمنی ظهور کرد و اندیشه‌های کنفوسیوس در مقابل اصول شی هوانگ تی قرار گرفت.
- ۱۴۶- با توجه به کتاب درسی تاریخ پایه دهم، کدام گزاره از سیاست دینی سلسله هان در چین باستان قابل استنباط است؟
- ۱) سیاست آزادی دینی در دوره سلسله هان پیش گرفته شد و از این جهت با حکومت پیش از خود متفاوت بود.
 - ۲) تنها به آیین کنفوسیوس اجازه گسترش دادند و مأموران دولتی را با توجه به آموزه‌های این آیین برمی‌گزیدند.
 - ۳) پس از پذیرش آیین بودا، اجازه تبلیغ به سایر ادیان و آیین‌ها را ندادند و از این جهت به سلسله موریای شباهت داشتند.
 - ۴) به آیین‌های هندی که در چین رواج پیدا کرده بود، مانند برهمنی و بودایی اجازه فعالیت نمی‌دادند، ولی تبلیغ آیین‌های چینی آزاد بود.

۱۴۷- کدام گزینه از لحاظ محدوده جغرافیایی تمدن هند باستان و معماری ساکنان دره سند، اطلاعات درستی به ما می‌دهد؟

- ۱) شامل هندوستان، پاکستان و بخش وسیعی از بنگلادش امروزی بود، شهرهای خود را براساس معماری تقریباً یکسانی ساخته بودند.
- ۲) شامل هندوستان، بنگلادش و بخش وسیعی از پاکستان امروزی بود، شهرهای خود را براساس معماری تقریباً یکسانی ساخته بودند.
- ۳) شامل هندوستان، پاکستان و بخش وسیعی از بنگلادش امروزی بود، شهرهای خود را براساس معماری متنوعی ساخته بودند.
- ۴) شامل هندوستان، بنگلادش و بخش وسیعی از پاکستان امروزی بود، شهرهای خود را براساس معماری متنوعی ساخته بودند.

۱۴۸- چند مورد از مطالب زیر درباره کنفوسیوس و اندیشه‌های او صحیح است؟

الف) بیش از هر چیز به رفتار اخلاقی توجه داشت.	ب) درباره دین یا خدایان چینی خیلی کم سخن گفته است.
پ) از چهار حقیقت عالی سخن به میان آورد.	ت) در دوره شی هوانگ تی می‌زیست.
ث) شی هوانگ تی به شدت با اندیشه‌های او مخالفت کرد.	
ج) تعالیم او مبتنی بر چگونگی رفتار مردم و چگونگی ترویج رفتار مناسب توسط حاکمان است.	

۱) ۲ ۲) ۳ ۳) ۴ ۴) ۵

(ترکیبی با درس ۴ دهم)

۱۴۹- کدام گزینه، مقایسه درستی از تمدن چین باستان (۱) و تمدن سومر (۲) ارائه می‌دهد؟

- ۱) هر دو، کم‌تر از مصر تحت تأثیر و نفوذ خارجی قرار داشتند.
- ۲) (۱) همانند (۲)، در آغاز شامل چندین دولت - شهر بوده است.
- ۳) در هر دو، حدود ۱۵۰۰ ق. م. زمینه پیدایش نخستین شهرها در کرانه رودها فراهم آمد.
- ۴) در (۱) برخلاف (۲)، چندخدایی رواج نداشت و فیلسوفانی مانند کنفوسیوس، اخلاق را ترویج می‌کردند.

۱۵۰- بنا بر شواهد و یافته‌های باستان‌شناسی، کدام مورد درباره تمدن دره سند درست است؟

- ۱) ساکنان این دره، شهرهای خود را براساس نقشه‌های دقیق و معماری تقریباً یکسانی ساخته بودند.
- ۲) در این دره، ساختمان‌ها با معماری ناهمسان و با استفاده از سنگ‌های آهک و خارا بنا شدند.
- ۳) شهرهای این دره اگرچه مجهز به شبکه فاضلاب نبوده‌اند، اما حمام‌های عمومی داشته‌اند.
- ۴) نقشه شهرهای بناشده در این دره به شکل دایره و تنها دارای معابر اصلی بوده است.

۱۵۱- چند مورد از عبارات زیر درباره تمدن چین درست است؟

- (الف) اندیشه‌های کنفوسیوس مقبول حکومت هان و مطرود حکومت شی هوانگ تی بود.
 (ب) در دوران حکومت هان، افراد براساس شایسته‌سالاری به دستگاه‌های حکومتی و دولتی معرفی و انتخاب می‌شدند.
 (پ) این تمدن در دوره تمدن‌های نخستین، برخلاف هند باستان، مورد نفوذ خارجی‌ها قرار نمی‌گرفت.
 (ت) نخستین فرمانروای سلسله هان که شی هوانگ تی نام داشت، موفق به ایجاد یک حکومت یکپارچه در این کشور شد.
- (۱) یک (۲) سه (۳) دو (۴) چهار

۱۵۲- کدام مورد درباره تمدن‌های موهنجودارو و هاراپا صحیح است؟

- (۱) بقایای این شهرهای بزرگ در منطقه هندوستان کنونی کشف شد.
 (۲) اشیای متعلق به مراکز تمدنی چین و مصر نشان می‌دهد که این مراکز با یکدیگر دادوستد داشته‌اند.
 (۳) این شهرها براساس نقشه‌های دقیق و معماری تقریباً یکسانی ساخته شده‌اند.
 (۴) اطلاعات اجتماعی، فرهنگی و سیاسی از این تمدن‌ها برگرفته از لوح‌ها و نوشته‌های به‌دست‌آمده، از این منطقه است.
- ۱۵۳- هر یک از توصیفات زیر مربوط به کدام آیین باستانی در هند است؟
 (الف) به خدایان متعددی که در وداها ستایش شده بودند، باور داشت.
 (ب) در آن از چهار حقیقت عالی برای رسیدن به نیروانا صحبت می‌شود.
 (پ) مهم‌ترین آیینی بود که در برابر باورهای آمیخته با خرافات و رسوم دشوار ظهور کرد و برای چند قرن حیات فکری و فرهنگی هند باستان را تحت تأثیر قرار داد.
 (ت) آداب و مناسک دشواری را بر پیروان خود تحمیل می‌کرد که قربانی کردن، از جمله رسوم سخت و پیچیده آن بود.
- (۱) «الف» و «ت» مربوط به آیین برهمایی و «ب» و «پ» مربوط به آیین بودایی است.
 (۲) «الف» و «پ» مربوط به آیین برهمایی و «ب» و «ت» مربوط به آیین بودایی است.
 (۳) «ت» و «پ» مربوط به آیین بودایی و «ب» و «الف» مربوط به آیین برهمایی است.
 (۴) «الف»، «پ» و «ت» مربوط به آیین برهمایی و «ب» مربوط به آیین بودایی است.

۱۵۴- پژوهشگری پس از تحقیق درباره باورها و عقاید تمدن‌های نخستین، نتایج تحقیق خود را به صورت زیر دسته‌بندی کرده است، هر کدام از این عقاید به کدام ملت یا گروه تعلق دارد؟

- (الف) اگر انسان‌ها در خدمت خدایان کوتاهی کنند، توسط سیل و طوفان یا خشکسالی تنبیه می‌شوند.
 (ب) خدایان گوناگونی به عنوان یکی از مظاهر طبیعت، مانند ماه یا خورشید شایسته پرستش‌اند.
 (پ) زندگی سراسر رنج و درد بی‌پایان است و سرچشمه این درد، آرزو و خواستن است.
 (ت) دستور شاه، اراده خدایان است و آن چه او می‌گوید از زبان یکی از خدایان است.
- (۱) مصری‌ها - اقوام هند و اروپایی - پیروان کنفوسیوس - چینی‌ها
 (۲) سومریان - مردمان تمدن دره سند - پیروان بودا - مصری‌ها
 (۳) مصری‌ها - برهمنان - پیروان کنفوسیوس - چینی‌ها
 (۴) سومریان - آریاییان هند - پیروان بودا - مصری‌ها

۱۵۵- کدام موارد از تعالیم بودا است؟

- (الف) تنها راه رسیدن به نیروانا، غلبه کردن بر آرزو است.
 (ب) صداقت‌ورزی در پندار یکی از راه‌های غلبه بر درد و رنج است.
 (پ) رسیدن به نیروانا به معنای پایان رنج و درد زندگی است.
 (ت) هدف نهایی تعالیم بودا، صداقت‌ورزی در حیثه‌های هشت‌گانه است.
- (۱) الف - پ (۲) الف - ت (۳) ب - پ (۴) ب - ت

۱۵۶- کدام موارد درباره آیین بودا درست است؟

- (الف) مناسک طاققت‌فرسای آن موجب روی گردانی برخی پیروان آن شد.
 (ب) مهم‌ترین آیینی بود که در مقابل خرافات کیش برهمایی ظهور کرد.
 (پ) با وجود مخالفت‌های شدید شی هوانگ تی، به تدریج در چین رواج یافت.
 (ت) علاوه بر هند و چین به مناطق دیگر آسیا از جمله تبت راه یافت.
- (۱) الف - ب (۲) الف - پ (۳) ب - ت (۴) پ - ت

۱۵۷- کدام موارد درباره سلسله موریایا درست است؟

- (الف) چندرا گوپتا با شورش علیه هخامنشیان این سلسله را بنیان‌گذاری کرد.
 (ب) اوج قدرت موریایا مربوط به دوران فرمانروایی آشوکا و ضعف آن پس از مرگ اوست.
 (پ) چندرا گوپتا قلمرو خود را به سرتاسر هند، به جز قسمت‌های جنوبی آن گسترش داد.
 (ت) پس از حکومت موریایا سلسله گوپتا بر سر کار آمد.
- (۱) الف - ب (۲) الف - پ (۳) ب - ت (۴) پ - ت

۱۵۸- رابطه تقدم و تأخر زمانی درباره رویدادهای چین باستان در کدام گزینه به درستی رعایت شده است؟

- (الف) نظام دولت - شهری و حکومت جنگاوران
 (ب) تکمیل دیوار بزرگ چین
 (پ) تشکیل حکومت مرکزی و تحت فرمان درآوردن حاکمان محلی
 (ت) زایش فلسفه موریایا
- (۱) «ب» بر «الف» و «پ» مقدم است.
 (۲) «پ» بر «الف» و «الف» بر «ب» مقدم است.
 (۳) «ب» بر «الف» و «الف» بر «پ» مقدم است.
 (۴) «الف» بر «پ» و «پ» بر «ب» مقدم است.

۱۵۹- کدام موارد درباره آیین برهمنی درست است؟

- (الف) آیین برهمنی به خدایان متعددی که در «وداها» ستایش شده بودند، باور داشت.
 (ب) قربانی کردن برای خدایان از جمله رسومی بود که مورد مخالفت شدید آیین برهمنی قرار گرفت.
 (پ) آیین برهمنی آداب و مناسک دشوار و باورهای آمیخته به خرافات را به پیروان خود تحمیل می‌کرد.
 (ت) تعلیم آموزه‌های دینی و وظیفه حفظ تعالیم بودا از گزند فراموشی در آیین برهمنی بر عهده برهمنان بود.

(۱) الف - ب (۲) الف - پ (۳) پ - ت (۴) ب - ت

۱۶۰- یک محقق پس از پژوهش درباره رابطه انسان با خدا در عقاید گروه‌ها و ملل مختلف، نتایج پژوهش خود را به صورت زیر دسته‌بندی کرده است. هر کدام از این عقاید به ترتیب، به کدام ملت و گروه تعلق دارد؟

- (الف) خدایان انسان را برای خدمت به خود آفریده‌اند.
 (پ) سخنان فرمانروا از زبان یکی از خدایان است.
 (۱) اقوام هند و اروپایی - مصری‌ها - اموری‌ها - آریایی‌های هند
 (۲) مصری‌ها - سومری‌ها - مصری‌ها - آریایی‌های ایرانی
 (۳) سومری‌ها - انسان‌های اولیه و مردم بین‌النهرین - مصری‌ها - اقوام هند و اروپایی
 (۴) سومری‌ها - مصری‌ها - اموری‌ها - ساکنان ایران قبل از ورود آریایی‌ها

۱۶۱- در کدام گزینه رابطه علت و معلولی درباره اقدامات شی هوانگ تی به درستی رعایت شده است؟

- (۱) به منظور تسلط بیشتر حکومت مرکزی، مقیاس وزن‌ها و عیار سکه‌ها را یکسان کرد.
 (۲) برای رونق تجارت، تشکیلات اداری و مالیاتی را نوسازی کرد.
 (۳) برای پایان دادن به تفرقه و تجزیه سیاسی چین، حکومت نیرومندی ایجاد کرد.
 (۴) دیوار چین را برای جلوگیری از هجوم اقوام صحراگرد تکمیل کرد.

۱۶۲- کدام مورد در خصوص آیین بودا و آیین کنفوسیوس درست است؟

- (۱) آیین بودا در دوره چهاین به چین راه یافت و موجب کنارگذاشتن آیین کنفوسیوس شد.
 (۲) تعلیم بودا به دلیل دشمنی برهمنان در هند رواج نیافت، اما به چین و تبت راه یافت.
 (۳) رفتار مناسب و کردار درست از وجوه اشتراک تعالیم بودا و اندیشه‌های کنفوسیوس است.
 (۴) انتخاب مأموران حکومتی بر پایه تعالیم کنفوسیوس موجب انتخاب افراد بر مبنای وابستگی‌های خانوادگی شد.

۱۶۳- در کدام گزینه، ترتیب زمانی رویدادهای تاریخ هند باستان به درستی نشان داده شده است؟

- (الف) تصرف قسمت‌هایی از هند توسط داریوش هخامنشی
 (ب) فرمانروایی آشوکا
 (۱) → ت پ ب الف (۲) → پ پ ب ت الف (۳) → ب پ الف ت (۴) → ت پ الف ب

۱۶۴- کدام گزاره‌های تاریخی درباره «جنوب سرزمین هند» درست است؟

- (الف) چندرا گوپتا با به اطاعت درآوردن شماری از حاکمان محلی این منطقه، سلسله پادشاهی خود را بنیان نهاد.
 (ب) داریوش هخامنشی، بخش‌هایی از آن منطقه را تصرف و خراج گزار خود کرد.
 (پ) سلسله موریای حتی در دوره اوج قدرت نتوانست قلمرو خود را به آن منطقه گسترش دهد.
 (ت) پس از هجوم آریایی‌ها به هند، دراویدی‌ها تا قرن‌ها به زندگی مستقل خود در آن منطقه ادامه دادند.

(۱) الف - ب (۲) ب - پ (۳) پ - ت (۴) ت - الف

۱۶۵- کدام مورد درباره تمدن‌های بین‌النهرین (۱)، مصر (۲)، چین (۳) و هند (۴) درست است؟

- (الف) اتکا به کشاورزی
 (ب) اعتقاد به خدایان متعدد
 (ت) فتح توسط هخامنشیان و اسکندر

- (۱) «ت» از وجوه مشترک (۲) و (۴) و «ب» از نقاط مشترک (۱) و (۳) است.
 (۲) «الف» از وجوه پیوند (۱)، (۲)، (۳) و (۴) و «ت» از ویژگی‌های (۲) است.
 (۳) «ب» از اشتراکات (۱)، (۳) و «ت» از نقاط مشترک (۱) و (۴) است.
 (۴) «ت» از ویژگی‌های (۱) و (۲) و «الف» از وجوه اشتراک (۲)، (۳) و (۴) است.

درس نهم: یونان و روم

۱۶۶- پاسخ درست پرسش‌های زیر به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

- (الف) قیام بردگان به رهبری اسپارتاکوس چه پیامدی به دنبال داشت؟
 (ب) جمهوری رم حاصل کدام مورد است؟

(پ) علت کشمکش‌های طولانی و جنگ‌های بزرگ میان دولت - شهرهای یونانی و دولت هخامنشیان در قرن پنجم پیش از میلاد چه بود؟

(ت) علت قیام اسپارتاکوس کدام مورد بود؟

(۱) حکومت روم را دو سال به زحمت انداخت - درآمیختن فرهنگ کهن طایفه‌ای و نظام دولت - شهری - رقابت برای تسلط بر منطقه آسیای صغیر - افزایش شمار بردگان و اختلاف میان ثروتمند و فقیر

(۲) قدرت و ثروت در جامعه تقسیم شد - توسعه‌طلبی سیاسی و نظامی پریکلس سیاستمدار آزادی‌خواه - تسلط بر منطقه بین‌النهرین و دسترسی به هند - جنگ‌های داخلی جمهوری رم و آشفتگی آن

(۳) حکومت روم را به انحطاط و فروپاشی نزدیک کرد - تقسیم امپراتوری به دو بخش شرقی و غربی - حملات مستمر هخامنشیان به شبه‌جزیره یونان - فساد اشراف و سیاستمداران رومی و ضعف آن‌ها در اداره جمهوری

(۴) آزادی بردگان تضمین شد - پیروزی اکتاوین بر رقیبان و ایجاد تغییرات اساسی در نظام حکومتی - حمایت پنهانی هخامنشیان از اسپارت در جنگ‌های داخلی یونان - برخوردار نبودن نهادهای جمهوری رم از کارایی لازم